

Innholdsliste

Innholdsliste	1
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	2
Resultatområde 42 Familierett	2
42.1 Ekteskapsloven	2
42.2 Anerkjennelsesloven	3
42.3 Barneloven	3
42.4 Veiledning og informasjon	4
Resultatområde 43 Føre tilsyn med kommunenes plikt til å sørge for et krisesentertilbud	4
Oppdrag	4
Resultatkrav	4
Rapportering	4
Finansiering	4
Bakgrunnsinformasjon	4
Resultatområde 44 Føre tilsyn med familievernkontor	5
Oppdrag	5
Resultatkrav	5
Rapportering	5
Finansiering	5
Bakgrunnsinformasjon	5
Resultatområde 45 Barn og unge	5
45.1 Veiledning og samordning	5
Oppdrag 45.1 a)	6
Resultatkrav	6
Rapportering	6
Finansiering	6
Bakgrunnsinformasjon	6
Oppdrag 45.1 b)	6
Resultatkrav	7
Rapportering	7
45.2 Fritak for taushetsplikt	7
45.4 Biologisk opphav	7
45.5 Opplæringsstilbud i å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep i undersøkelser	7
a.) Tverrfaglig opplæringsprogram for relevante faggrupper om å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep	7
Resultatkrav	8
Rapporteringskrav	8
Finansiering	8
Bakgrunnsinformasjon	8
b.) Nasjonalt opplæringsprogram om undersøkelsessaker i barnevernet	8
Oppdrag	8
Rapportering	8
Finansiering	8
45.7 Tilskudd til kommunalt barnevern	8
Resultatområde 46 Universell utforming	9
Oppdrag	9
Resultatkrav	9
Rapportering	9
Finansiering	9
Bakgrunnsinformasjon	9
Resultatområde 47 Integrering av innvandrere	9
47.1 Statsborgerseremonier	9
47.2 Bosetting av flyktninger	10
47.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)	10
47.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkerere	11
47.5 Tilsyn med kommunenes gjennomføring av introduksjonsloven	12
Resultatområde 48 Fremme likestilling og motvirke diskriminering	12
Oppdrag	12
Resultatkrav	13
Rapportering	13
Finansiering	13
Bakgrunnsinformasjon	13

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Fylkesmannen skal medvirke til at de nasjonale målsettingene innen oppvekst-, familie-, likestillings- og inkluderingspolitikken blir fulgt opp lokalt og regionalt.

Statens helsetilsyn er delegert det overordnede ansvaret for fylkesmannens tilsyn med den kommunale barneverntjenesten, kommunens ansvar for tilsyn med barn i fosterhjem og alle statlige tjenester og tiltak etter barnevernloven, jf. embetsoppdraget fra Statens helsetilsyn for 2015, resultatområde 41 Tilsyn og klagebehandling etter barnevernloven.

Fylkesmannen utfører lovpålagte oppgaver, herunder der det er angitt tilsyn og/ eller klagesaks- behandling, etter ekteskapsloven, barnelova, barnevernloven, lov om familievernkontorer med forskrifter, krisesenterlova, statsborgerloven og introduksjonsloven. Videre skal fylkesmannen informere forstandere i registrerte trossamfunn og livssynssamfunn med vigselfrett for å sikre at vigselfer som inngås i Norge er i overensstemmelse med norsk lov. I tillegg til råd- og veiledningsoppgaver overfor kommunesektoren og publikum, utfører fylkesmannen også støtteaktiviteter i form av kurs- og møte-virksomhet.

Viktige prioriteringer og nye oppgaver i 2015:

- Foruten tilsyn og rådgivningsoppgaver på barnevernområdet skal Fylkesmannen prioritere administrasjon av videreføringen av kommunesatsingen på barnevernet.
- Fylkesmennene skal bistå Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet i utvikling, utprøving og opplæring av ansatte i kommunale barneverntjenester om metodikk i undersøkelsessaker. Målet er å styrke utredningskompetansen og vurderingene av bekymringsmeldinger.
- Fylkesmennene skal videreføre arbeidet med opplæringsprogram for relevante faggrupper om å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep.
- Tilsynet med kommunenes oppfølging av lov om kommunale krisesentertilbud skal prioriteres. Det bes om at Fylkesmannen opplyser om eventuelle avvik departementet bør være kjent med.
- Fylkesmannen skal bidra til at kommunene raskt bosetter alle flyktninger som får opphold i Norge.
- Informere og veilede kommunene om lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Fylkesmannen skal i årsrapporten redegjøre for hvordan pådriveroppgaven følges opp, og peke på utfordringer i eget fylke når det gjelder likestilling.

Resultatområde 42 Familierett

Målsettinger

En effektiv saksbehandling av enkeltsaker og god veiledning til kommuner og publikum på familierettens område.

Oppgaver

Fylkesmannen skal behandle saker etter ekteskapsloven, barneloven og lov om anerkjennelse av utenlandske separasjoner og skilsmisser. Fylkesmannen skal informere og rettlede publikum om ekteskapsloven og barneloven, herunder om meklingsordningen. Videre skal fylkesmannen rettlede registrerte trossamfunn, livssynssamfunn med vigselfrett og livssynssamfunn.

42.1 Ekteskapsloven

Oppdrag

Oppgaver

Behandle saker etter lov om ekteskap, med tilhørende forskrifter:

1. Behandle søknader om separasjon og skilsmisser.
2. Behandle søknader om tillatelse til å få inngå ekteskap før fylte 18 år.
3. Behandle saker hvor fylkesmannen får opplyst at et ekteskap kan være i strid med bigamibestemmelsen.
4. Behandle søknader om skiftefristak.
5. Rettlede forstandere i registrerte trossamfunn og livssynssamfunn med vigselfrett.
6. Reise sak om ekteskapets gyldighet etter § 16a.
7. Behandle klager når vigselfer er nektet på annet grunnlag enn nevnt i ekteskapsloven § 13 andre ledd, jf. § 14 siste ledd.
8. Behandle klage på at folkeregisteret har nektet å utstede prøvingsattest, jf. ekteskapsloven § 10.

Rapportering

Antall behandlede søknader og fattede vedtak rapporteres i årsrapporten.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

Lover:

- [Lov av 4. juli 1991 nr. 47: Lov om ekteskap](#)

Konvensjoner:

- [Nordisk familierettskonvensjon av 6. februar 1931](#)
- [Forkynning i land utenfor Norden som er tilsluttet Haagkonvensjonen av 15.11.1965](#)
- [Forkynning i et annet nordisk land i henhold til overenskomst av 26.04.1974 mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige om gjensidig rettshjelp](#)

Forskrifter:

- [Forskrift om når en utenlandsk statsborger skal anses å være bosatt i Norge i forbindelse med prøving av ekteskapsvilkår gitt med hjemmel i ekteskapsloven § 7h](#)
- [Forskrift om saksbehandlingen for fylkesmannen, gitt med hjemmel i ekteskapsloven § 29](#)
- [Forskrift om mekling etter ekteskapsloven og barneloven](#)

Rundskriv:

- [Rundskriv Q-20/2009 om ekteskap](#)
- [Rundskriv Q-18/2003 Vilkår om lovlig opphold for å inngå ekteskap i Norge](#)
- [Rundskriv RS 2010 – 135 Vilkår om lovlig opphold for å inngå ekteskap i Norge – ekteskapsloven § 5a](#)
- [Rundskriv Q-18/2004 Ekteskapsloven § 7 bokstav h – dokumentasjon fra utenlandske borgere som ikke er fast bosatt i Norge](#)
- [Rundskriv Q-21/2007 – om endringer i rundskriv Q 18/2004 - Ekteskapsloven § 7 bokstav h – dokumentasjon fra utenlandske borgere som ikke er fast bosatt i Norge](#)
- [Rundskriv Q-02/2008 om forskrift om mekling etter ekteskapsloven og barneloven](#)
- [Rundskriv Q-11/2004 om fylkesmennenes adgang til å reise sak om et ekteskap består eller ikke består](#)
- [Rundskriv Q-18/2007 om endringer i ekteskapsloven fra 1. juni 2007](#)
- [Rundskriv Q-19/2004 vedrørende lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner, samt skifefritak etter ekteskapsloven](#)
- [Rundskriv G-04/2007 Om rettsanmodninger i sivile saker](#)

42.2 Anerkjennelsesloven**Oppdrag****Oppgaver**

Behandle søknader om anerkjennelse av utenlandske separasjoner og skilsmisser.

Rapportering

Antall behandlede søknader rapporteres i årsrapporten.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon**Lov:**

- [Lov av 2. juni 1978 nr. 38: Lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner](#)

Rundskriv:

- [Rundskriv Q-19/2004 Lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner, samt skifefritak etter ekteskapsloven](#)
- [Rundskriv Q-21/2007 Ekteskapsloven § 7 bokstav h – dokumentasjon fra utenlandsk statsborger som ikke er fast bosatt i Norge](#)

42.3 Barneloven**Oppdrag****Oppgaver**

Behandle saker etter lov om barn og foreldre med tilhørende rundskriv:

1. Stadfeste avtaler om foreldreansvar, hvor barnet skal bo fast og samvær slik at de får tvangskraft, når begge foreldrene ber om det.
2. Behandle saker om reisekostnader ved samvær.
3. Behandle klager over avslag på opplysninger om barnet, samt krav om tap av opplysningsretten

Rapportering

Antall fattede vedtak rapporteres i årsrapporten.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 8. april 1981 nr. 7: Lov om barn og foreldre, kap. 5 og 6](#)
- [Nordisk familierettskonvensjon av 6. februar 1931](#)
- [Rundskriv Q-18/97 om barnloven](#)
- [Rundskriv Q-15/08 om reisekostnader ved samvær](#)
- [BLDs orienteringsbrev av 1. juni 2010 om endringer i barnelova mv.](#)

42.4 Veiledning og informasjon

Oppdrag

Informere og rettlede kommuner og publikum om lover på familierettens område, herunder om mekling.

Rapportering

Omtales kort i fylkesmannens årsrapport.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 4. juli 1991 nr. 47: Lov om ekteskap](#)
- [Lov av 8. april 1981 nr. 7: Lov om barn og foreldre](#)
- [Lov av 2. juni 1978 nr. 38: Lov om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner](#)
- [Veileder Q-15/2004 om saksbehandlingsregler i bamefordelingssaker for domstolene og høring av barn](#)
- [Forskrift av 18. desember 2006 nr. 1478 om mekling etter ekteskapsloven og barneloven](#)
- [Rundskriv Q-02/2008 om mekling etter ekteskapsloven og barneloven](#)
- [Veileder Q-1220 B om samvær med tilsyn etter barneloven](#)

Det er fra 1. januar 2014 iverksatt en rekke endringer i barneloven for å ivareta barn bedre i foreldretvister om fast bosted, samvær og foreldreansvar, jf. [Prop. 85 L \(2012-2013\) om lov om endringer i barnelova \(barneperspektivet i foreldretvister\)](#) som bl.a. omfatter presiseringer om høring av barn og fritak for taushetsplikt for barneverntjenesten i rettssaker. Det vises til nærmere informasjon fra BLD: [Orientering om endringer i barneloven 2013. Barneperspektivet i foreldretvister.](#)

Resultatområde 43 Føre tilsyn med kommunenes plikt til å sørge for et krisesentertilbud

Oppdrag

Målsettinger

Målsettingen med tilsynet er å påse at kommunene sørger for at kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, får et godt og helhetlig krisesentertilbud, i tråd med gjeldende lovverk.

Oppgaver

Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunene oppfyller pliktene pålagt etter §§ 2, 3, 4 og 8 i [lov om kommunale krisesentertilbud](#), jf. lovens § 9.

Resultatkrav

Tilsynet med kommunenes oppfølging av lov om kommunale krisesentertilbud skal prioriteres.

Rapportering

Fylkesmannen skal i sin ordinære årsrapport rapportere på gjennomførte tilsyn. Dersom fylkesmannen kommer over tilfeller hvor krisesentre er lagt ned eller tilbudet er redusert, skal det gis en kort redegjørelse for bakgrunn og konsekvenser i årsrapporten. Det bes i tillegg om at Fylkesmannen i årsrapporten redegjør for eventuelle andre forhold departementet bør være kjent med. Kopi av rapporter fra det enkelte tilsyn oversendes Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov 2009-06-19 nr 44: Lov om kommunale krisesentertilbud \(krisesenterlova\) § 9](#)
- [Fylkesmannens tilsyn med krisesentertilbudet, veileder for fylkesmennene](#)
- Veileder til krisesenterlova vil bli utgitt av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet i løpet av første kvartal 2015

Resultatområde 44 Føre tilsyn med familievernkontor

Oppdrag

Målsettinger

Målet med tilsynet av familievernkontorene vil være å påse at lover og regelverk blir fulgt ved familievernkontorene, jamfør retningslinjer for Fylkesmannens tilsyn med familievernkontorene.

Oppgaver

- Føre tilsyn med virksomheten ved familievernkontorene i fylket og kontrollere om virksomheten er i tråd med lover og forskrifter.
- Risikovurdering av hele familievernkontorets virksomhet skal ligge til grunn for valg av tema for tilsynet. Tilsynet skal rettes mot sentrale og prioriterte områder med høy risiko for mangler eller avvik.
- Tilsynsbesøk skal gjennomføres så ofte som det vurderes nødvendig. Som et minimum skal det gjennomføres ett besøk hvert tredje år. Tilsynsfrekvens skal basere seg på risikovurderinger og økes dersom det vurderes å være behov.
- Det anbefales at fylkesmannens tilsyn gjennomføres som systemrettet tilsyn herunder vurdering av familievernkontorenes arbeid med internkontroll.

Resultatkrav

Gjennomføre det antall tilsynsbesøk, ved det enkelte familievernkontor som vurderes som nødvendig basert på risikovurderinger og tilsynsbesøk gjennomført siste 3 år, i henhold til oppdrag og retningslinjer.

Rapportering

Rapport for tilsyn med familievernkontorene gis i fylkesmannens ordinære årsrapport. Kopi av rapporter fra det enkelte tilsyn oversendes Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 19. juni 1997 nr. 62: Lov om familievernkontorer](#)
- [Forskrift av 18. desember 2006 nr. 1478: forskrift om mekling etter ekteskapsloven og barneloven](#)
- [Forskrift av 20. desember 2007 nr. 1763: Forskrift om føring av klientjournal og meklingsprotokoll ved familievernkontorene](#)
- [Retningslinjer for fylkesmannens tilsyn med familievernkontorer, gitt av Barne- og likestillingsdepartementet 22.01.2008](#)
- [Rapport om tilsyn med familievernkontorene av 16. juni 2006 fra en arbeidsgruppe ledet av Barne- og likestillingsdepartementet](#)

Resultatområde 45 Barn og unge

Fylkesmannens rolle på barnevernsområdet er å bidra til et samarbeidende og åpent barnevern med høy kompetanse og et tiltaksapparat som gir høyrettssikkerhet for barn og foreldre. Fylkesmannen skal medvirke til å gjennomføre og samordne den statlige politikken rettet mot kommunene på barnevernsområdet.

Fylkesmannen skal bidra til et godt oppvekstmiljø og legge til rette for at samarbeidet mellom tjenester for barn og unge fungerer godt. Fylkesmannen skal også gi kommunene råd og veiledning i barnevernssaker. Embetene må samarbeide godt med Barne-, ungdoms og familiedirektoratet som er fagdirektorat for hele barnevernet.

Tilsyn, klagesaksbehandling og andre rettssikringsoppgaver Fylkesmannen skal utføre på barnevern-området, er nærmere beskrevet i embetsoppdraget fra Statens helsetilsyn til fylkesmennene, jf. resultatområde 41 tilsyn og klagesaksbehandling etter barnevernloven.

Fylkesmannen skal rette spørsmål om lov- og regelverkstolkninger som gjelder tilsyn til Statens helsetilsyn. Øvrige spørsmål om lov- og regelverkstolkninger skal rettes til Bufdir. Ansvar for prinsipielle tolkninger av regelverket ligger til departementet som øverste ansvarlig organ for regelverket. Prinsipielle spørsmål vil derfor bli lagt frem for departementet av henholdsvis Statens helsetilsyn og Bufdir.

Kontaktinformasjon:

Postadresse til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir): Postboks 2233, 3103 Tønsberg.

Postadresse til Statens helsetilsyn: Postboks 8128 Dep., 0032 Oslo.

45.1 Veiledning og samordning

Oppdraget er todelt:

Oppdrag 45.1 a)

Oppgaver

- Informere og veilede kommunens barnevernstjeneste om lover, forskrifter og handlingsplaner.
- Følge opp og kontrollere kommunenes halvårsrapporteringer på barnevernområdet, samt indikatorene for satsing på kommunalt barnevern, jf. rundskriv [Q 31/2014](#).
- Stimulere til et godt samarbeid mellom tjenester for utsatte barn og unge.
- Bistå kommunene med å implementere barnekonvensjonen i sitt arbeid, jf. Sjumilssteget.

Resultatkrav

Fylkesmannen skal være oppdatert på fagområdet. Arbeidet med kommunenes rapportering, og veilednings- og samordningsoppgavene skal ivaretas på en god og hensiktsmessig måte.

Rapportering

- Fylkesmannen skal sende inn en status for bruk av budsjettmidler for 2015 på kap. 854 post 21 til BLD innen **1. september 2015**. Øvrige vilkår vil fremgå av eget fullmaktsbrev fra BLD.
- Fylkesmannen skal gi en kort beskrivelse av tilstanden i det kommunale barnevernet i fylket og gi en vurdering av status for resultatkravet i årsrapporten.

Finansiering

- Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).
- Informasjonsmidler finansiert over Barne- og likestillingsdepartementets (BLD) kapittel 854, post 21. Midler blir stilt til rådighet via eget fullmaktsbrev fra BLD.

Bakgrunnsinformasjon

Lov, forskrifter og veiledere til bruk i den kommunale barneverntjenesten.

Oppdrag 45.1 b)

Fylkesmannen skal bidra til å forbedre den koordinerte innsatsen rettet mot utsatte barn og unge.

Fylkesmannen skal bidra til et godt oppvekstmiljø for barn og unge. Fylkesmennene skal sikre intern samordning av arbeidet for barn og unge innad i embetet, innen fagområdene barnehage, opplæring, barnevern, helse og sosiale tjenester. Fylkesmannen skal være pådriver for at kommunene utvikler et helhetlig og samordnet tilbud til utsatte barn og unge og deres familier. Med utsatte barn og unge menes barn og unge med høy risiko for å utvikle problemer som kan lede til manglende kompetanseopptilnelse i skolen og framtidig marginalisering fra utdanning og arbeidsliv. Dette gjelder spesielt barn og unge utsatt for flere eller alvorlige risikofaktorer. Eksempler på risikofaktorer er levekårsutfordringer, sosiale problemer, helseutfordringer, vanskelig hjemmesituasjon og språkutfordringer.

Barnehage og skole har et bredt samfunnsmandat hvor inkludering av hele mangfoldet av barn og unge er et overordnet prinsipp. Tilpasset opplæring skal ligge til grunn for all virksomhet i grunnopplæringen.

Fylkesmannen skal gjennom sin rolle som samordningsorgan bistå kommunene med å videreutvikle og styrke kommunenes innsats på feltene barn og unge, med fokus på tverrsektoriell samhandling som bidrar til et helhetlig og samordnet tjenestetilbud til utsatte barn, unge og deres familier.

Oppdraget samsvarer med oppdrag som gis fra Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Målsettinger

Innsatsen rettet mot oppfølging av utsatte barn og unge blir bedre samordnet og understøtter målet om tidlig innsats, økt gjennomføring i videregående opplæring, godt og individuelt tilpasset utdanningsløp og sosial mobilitet.

Oppgaver

- Fylkesmannen skal se sine sektoroppdrag overfor utsatte barn og unge i sammenheng. Embetets aktiviteter overfor kommuner og fylkeskommunen bør koordineres slik at det bidrar til bedre samhandling og systematisk samarbeid mellom tjenestene lokalt i oppfølgingen av utsatte barn og unge. Arbeidet skal ses i sammenheng med regjeringens mål om økt gjennomføring i videregående opplæring og etablering av et tett samarbeid mellom barnevern, helsestasjons- og skolehelsetjenesten, barnehage, skole og NAV. Individuell plan er et virkemiddel på individ- og systemnivå. Likelydende oppdrag er gitt fra Kunnskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet.
- I forbindelse med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets satsing for å bedre skoleresultatene og utdannings situasjonen til barn og unge i barnevernet, skal Fylkesmannen bistå Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet med å gjennomføre fylkesvise dialogkonferanser for ansatte på alle nivåer i både skole- og barnevernsektoren. Konferansene skal gjennomføres i perioden uke 4 - 8 2015.
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet skal gjennomføre dialogkonferansene i samarbeid med Utdanningsdirektoratet. Det henvises i den

sammenheng til Kunnskapsdepartementets embetsoppdrag 2015, resultatområde 31.4.

Resultatkrav

- Arbeidet med Fylkesmannens oppgaver på området utsatte barn og unge er organisert på en slik måte at sektoroppdragene ses i sammenheng.
- Ha gjennomført koordinert innsats mot kommuner og fylkeskommuner, særlig der det er avdekket mangelfullt samordnet tjenestetilbud for utsatte barn og unge

Rapportering

Årsrapporten skal inneholde en egen vurdering av i hvilken grad embetet har innfridd resultatkravet. Gi en kort omtale av tiltak som har gitt resultater på området utsatte barn og unge

45.2 Fritak for taushetsplikt

Oppdrag

Behandle søknader om fritak for taushetsplikt for ansatte i barneverntjenesten.

Rapportering

Fylkesmannen skal gi en vurdering av oppdraget, og oppgi antall behandlede saker i årsrapporten sett i forhold til foregående år.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om mekling og rettergang i sivile tvister \(tvisteloven\) av 17. juni 2005 nr. 19 kapittel § 22.3](#)
- [Rundskriv Q-24/2005 Barnevernet og taushetsplikten, opplysningsretten og opplysningsplikten](#)
- [Lov om rettergangsmåten i straffesaker \(Straffeprosessloven\) av 22. mai 1981 nr. 25 § 118 og § 230](#)

45.4 Biologisk opphav

Oppdrag

Gi ut opplysninger om den adoptertes biologiske opphav i saker hvor fylkesmannen har gitt adopsjonsbevilging

Rapportering

Ingen.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om adopsjon av 28. februar 1986 nr. 38 § 12](#)

45.5 Opplæringsstilbud i å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep i undersøkelser

Resultatområdet omfatter to programmer:

a.) Tverrfaglig opplæringsprogram for relevante faggrupper om å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep

Målsettinger

Målsettingen med opplæringsprogrammet er å styrke kommuneansattes og minoritetsrådgivernes kompetanse i å samtale med barn og ungdom om vold og seksuelle overgrep

Oppgaver

Fylkesmannen skal iverksette felles opplæring for relevante faggrupper i kommunene, inklusive barnevernansatte om å samtale med barn om vold og seksuelle overgrep, jf. tiltak 38 i *En god barndom varer livet ut*. Tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014–2017). Kommunene kan søke om å delta på opplæringen som finansieres og administreres av fylkesmannen. Det bes også om at IMDis minoritetsrådgivere som tjenestegjør ved et utvalg videregående skoler inviteres til å delta på opplæringen, jf. tiltak 39 i tiltaksplanen.

Fylkesmannen skal organisere og administrere kursene som skal tilbys relevante faggrupper. Det forutsettes at fylkesmennene samarbeider med de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS), som i 2014 utarbeidet et opplæringsprogram som kan benyttes.

Resultatkrav

Fylkesmannen må ha organisert minst et kurs for målgruppen.

Rapporteringskrav

Det skal rapporteres på gjennomføring av opplæringsprogram og antall deltakere i årsrapporten. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) vil sende et eget fullmaktbrev med krav til rapportering på bruken av midlene.

Finansiering

Finansiert over Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementets kapittel 854, post 21. Fullmaktbrev og nærmere føringer om tildeling av midler til fylkesmannens oppdrag blir gitt av Bufdir.

Bakgrunnsinformasjon

- Tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014-2017):
http://www.regjeringen.no/upload/BLD/FOA/BLD_overgrep_web.pdf

b.) Nasjonalt opplæringsprogram om undersøkelsessaker i barnevernet

Oppdrag

Målet er å styrke kommunebarnevernets utredningskompetanse og vurderinger av bekymringsmeldinger. For å nå målet, skal det blant annet gis et nasjonalt opplæringstilbud i håndtering av undersøkelser i barnevernet – jf. tilsvarende oppdrag 45.5 b) i 2014.

1. Fylkesmennene skal i samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet administrere et tilbud til kommunene om opplæring i undersøkelsessaker.
2. Fylkesmannsembetene skal være representert i en arbeidsgruppe for utvikling av faglige anbefalinger for undersøkelsesarbeidet i kommunalt barnevern. Arbeidsgruppen oppnevnes og ledes av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.
3. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet forventer at utvalgte fylkesmannsembeter kan få ansvar for å bistå i arbeidet med mulig utprøving av definerte modeller/verktøy som et ledd å fremskaffe bedre kunnskaps- og erfaringsgrunnlag for faglige anbefalinger for undersøkelsesarbeidet i kommunalt barnevern.

Rapportering

Fylkesmennene skal rapportere om oppdraget i årsrapporten. Bufdir vil tidlig i 2015 presisere oppdraget og hvilke rapporteringskrav som skal settes til oppdraget.

Finansiering

Midler blir stilt til rådighet fra BLDs kapittel 854, post 21. Fullmaktbrev og nærmere føringer om tildeling av midler til fylkesmannens oppdrag blir gitt av Bufdir.

45.7 Tilskudd til kommunalt barnevern

Oppdrag

Oppgaver

Fylkesmennene skal videre fordele midler til om lag 30 nyopprettede stillinger, som kommer i tillegg til de 890 stillingene som følger av tidligere vedtak. Retningslinjer for fordeling av de nyopprettede stillingene kommer i særskilt brev.

Fylkesmannen skal ha en aktiv veilederrolle overfor kommunene og følge med på hvorvidt kommunene når sine oppsatte mål, jf. 45.1 a).

Rapportering

Se rapporteringskrav under resultatområde 45.1 og særlig oppdrag a)

Finansiering

Belastningsfullmakt på Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets kapittel 854 post 60.

Bakgrunnsinformasjon

Postomtalen til kapittel 854 post 60 i Prop 1 S (2014-2015) og påfølgende vedtak i Stortinget.

Resultatområde 46 Universell utforming

Oppdrag

Oppgaver

- Gi råd og veiledning til kommunene om hvordan universell utforming kan implementeres i planarbeid og tjenester.
- Videreutvikle samarbeidet med fylkeskommunene for å fremme universell utforming innenfor regionen.
- Følge opp arbeidet med universell utforming internt i embetet og eksternt innenfor regionen.
- Spre kunnskap om virkemidler og finansieringsordninger som er knyttet til handlingsplanen.
- Sørg for at universell utforming er kjent og blir praktisert innen egen forvaltning og ivareta prinsippene ved kjøp av varer og tjenester.
- Videreutvikle fylkesmannens kompetanse på universell utforming.

Resultatkrav

Sørg for at universell utforming brukes strategisk som virkemiddel for bedre tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Rapportering

Rapportere på resultatkrav og iverksatte tiltak i fylkesmannens ordinære årsrapport.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven](#)
- [Rundskriv: Universell utforming i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven](#)
- [Plan- og bygningsloven](#)
- [Temaside om plan- og bygningsloven](#)
- [Veileder: Hvem trenger universell utforming?](#) Universell utforming i offentlig virksomhet
- [Lov om offentlig anskaffelser av 01.01.07 § 6](#)
- [Veileder: Universell utforming i offentlig anskaffelser](#)
- [Forskrift om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven](#). For mer informasjon, se: [T-1170 Konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven](#)
- [Nasjonalt utviklingsprosjekt for universell utforming i fylker og kommuner](#)
- [St.meld. nr. 40 \(2002-03\) Nedbygging av funksjonshemmende barrierer](#)
- [Rundskriv A-28/2007 Om lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsatt funksjonsevne m.m.](#)
- [Rundskriv Q-21/2012: Lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne m.m.](#)

Det vises videre til internettsiden til Statens kompetansesenter for deltakelse og tilgjengelighet (Deltasenteret). Deltasenteret skal drive utviklingsarbeid som grunnlag for rådgivning og informasjon. Sentrale arbeidsoppgaver vil være å samle og viderefremme kunnskap om hva som hemmer og hva som fremmer tilgjengelighet og deltakelse. Deltasenteret skal ha rollen som pådriver, rådgiver, kunnskapsutvikler og bidragsyter.

Se: <http://www.bufetat.no/bufdir/deltasenteret/>

Det vises også til internettsiden for handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet:

- <http://www.universell-utforming.miljo.no/>

Resultatområde 47 Integrering av innvandrere

Fylkesmannen utfører flere oppgaver knyttet til integrering og bosetting av innvandrere og flyktninger.

47.1 Statsborgerseremonier

Oppdrag

Oppgaver

Fylkesmannen skal organisere statsborgerseremoni.

Resultatkrav

Økt andel av nye statsborgere som deltar på seremoniene.

Rapportering

Fylkesmannen skal i sin ordinære årsrapport rapportere om antall statsborgerseremonier, antall deltagere og hvor stor andel dette utgjør av nye statsborgere i fylket.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov av 10. juni 2005 om norsk statsborgerskap \(statsborgerloven\)](#)
- [Veileder til bruk for Fylkesmannen: Statsborgerseremoni for nye norske statsborgere](#)
- [Brosjyre til nye, norske statsborgere: Velkommen til seremoni](#)

47.2 Bosetting av flyktninger

Oppdrag

Oppgaver

- Fylkesmannen skal i sin dialog med kommunene bidra til tilstrekkelig antall bosettingsplasser for å oppnå rask bosetting av flyktninger. I dialogen med kommuneledelsen skal også IMDi's anmodning om antall bosettingsplasser være et tema.
- Det er viktig at fylkesmennene har tilstrekkelig oppmerksomhet på enslige mindreårige flyktninger samt på flyktninger med behov for særlig oppfølging og tilrettelegging etter bosetting.
- I en prøveperiode på to år, overtar Fylkesmannen i Hordaland og Fylkesmannen i Østfold deler av IMDi's oppgaver med bosetting av flyktninger i sine fylker. [Oppdragsbrevene fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet til Fylkesmannen i Hordaland og Fylkesmannen i Østfold kan leses her.](#)

Resultatkrav

- Fylkesmannen skal oppfordre kommunene til å inkludere bosetting og integrering i kommuneplanene.
- Fylkesmannen skal også oppfordre kommunene om å fatte vedtak om bosetting av flyktninger i tråd med anmodningen fra IMDi.

Rapportering

Fylkesmannen skal gi en kortfattet omtale av resultatområdet i sin ordinære årsrapport.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

Ved behandlingen av St.meld. nr. 17 (2000–2001) ga Stortinget sin tilslutning til å innføre en ny ordning for bosetting av flyktninger fra 2002. Som en del av ordningen er det opprettet et nasjonalt utvalg for bosetting av flyktninger og etablering og nedlegging av mottak med fem representanter for staten og fem for kommunesektoren. Utvalget ledes av direktøren i Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Fylkesmannen i Sogn og Fjordane er med i utvalget som representant for staten. Utvalget fastsetter bosettingsbehovet for kommende år og fordeles etter gitte kriterier det antall flyktninger som må bosettes i hvert fylke. Innen hvert fylke kommer IMDi og KS i fellesskap fram til det antall flyktninger hver enkelt kommune skal anmodes om å bosette kommende år. For mer om bosetting av flyktninger, se: <http://www.indi.no/no/Bosetting/>.

47.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Oppdrag

Oppgaver

- Behandle klagesaker i henhold til introduksjonsloven.
- Gi veiledning om endringer i lov og forskrift.
- Gi nødvendig veiledning til kommunene ved anvendelse av introduksjonsloven med tilhørende forskrifter.
- Gjennomføre tilsyn med ordningene i introduksjonsloven, jf. pkt. 47.5.

Resultatkrav

Fylkesmannen skal behandle klagesaker og veilede kommunene i anvendelse av introduksjonsloven.

Rapportering

Antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen rapporteres i fylkesmannens ordinære årsrapport.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

Formålet med introduksjonsordningen er å styrke mulighetene for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv og for økonomisk selvstendighet for nyankomne flyktninger og deres familie. Introduksjonsprogrammet reguleres av introduksjonsloven og skal tilby kvalifisering på full tid i inntil to år, eller tre år når særlige grunner taler for det. Kvalifiseringen skal inneholde opplæring i norsk og samfunnskunnskap og tiltak som forbereder for arbeid eller utdanning. Introduksjonsordningen forutsetter en målrettet og samordnet innsats, og programmet skal tilpasses den enkelte ut fra forutsetninger, kvalifiseringsbehov og målsettinger.

Introduksjonsordningen gjelder for flyktninger og deres familiemedlemmer. Personer mellom 18 og 55 år som har behov for grunnleggende kvalifisering har rett og plikt til å delta i programmet. Kommunene har plikt til å sørge for at personer i målgruppen får tilbud om program. Bare nyankomne innvandrere skal delta i introduksjonsprogram, det vil si at det er mindre enn to år siden bosetting i en kommune. Deltakere mottar introduksjonsstønad for sin deltakelse i programmet. Stønaden tilsvarer to ganger folketrygdens grunnbeløp. Deltakere under 25 år mottar to tredjedels stønad.

- [Lov av 4. juli 2003 nr. 80 Om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
- [Forskrift 18. juli 2003 nr. 973 om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordningen](#)
- [Forskrift 20. april 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere](#)
- [Forskrift 20. april 2005 nr. 342 om et nasjonalt personregister for introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere \(Nasjonalt introduksjonsregister\)](#)
- [Ot.prp. nr. 28 \(2002–2003\) Om lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
- [Innst. O. nr. 103 \(2002–2003\)](#)
- [Ot.prp. nr. 30 \(2003–2004\) Om lov om endringer i introduksjonsloven og utlendingsloven](#)
- [Innst. O. nr. 83 \(2003–2004\)](#)
- [Ot.prp. nr. 2 \(2004–2005\) Om endringer i introduksjonsloven](#)
- [Innst. O. nr. 31 \(2004–2005\)](#)
- [Ot.prp. nr. 23 \(2005–2006\) Om lov om endringer i introduksjonsloven](#)
- [Innst. O. nr. 23 \(2005–2006\)](#)
- [Ot.prp. nr. 60 \(2006–2007\) Om endringer i introduksjonsloven](#)
- [Innst. O. nr. 84 \(2006–2007\)](#)
- [Prop. 79 L \(2010–2011\) Endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven](#)
- [Innst. 370 L \(2010–2011\)](#)
- [Rundskriv Q-20/2012 Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
- [27/2007 Samarbeid mellom kommunen og Arbeids- og velferdsetaten om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere](#)
- [Rundskriv Q-33/2011 Utvidelse av personkretsen som har rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram](#)

47.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkerere

Oppdrag

Oppgaver

- Behandle klagesaker i henhold til introduksjonsloven.
- Gjennomføre tilsyn med ordningene i introduksjonsloven, jf. punkt 47.5.
- Organisere etterutdanningen for lærere som underviser voksne innvandrere i norsk og samfunnskunnskap.

Resultatkrav

Fylkesmannen skal behandle klagesaker og veilede kommunene i anvendelse av introduksjonsloven.

Rapportering

Antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen rapporteres i fylkesmannens ordinære årsrapport.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525) og BLDs kap. 822, post 21

Bakgrunnsinformasjon

Rett og/eller plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap gjelder personer som har fått en oppholdstillatelse som gir grunnlag for permanent oppholdstillatelse etter 1. september 2005. Kun personer mellom 16 og 55 år har rett og plikt til opplæring. Personer mellom 55 og 67 år har ingen plikt, men rett til opplæring. Plikten til opplæring er 600 timer for dem som ble omfattet av rett og plikt til opplæring etter 1. januar 2012: 550 timer norskopplæring og 50 timer opplæring i samfunnskunnskap på et språk den enkelte forstår. Ved behov kan de som omfattes av rett og plikt til opplæring

få inntil 2 400 timer ytterligere norskopplæring.

Arbeidsinnvandrere fra land utenfor EØS/EFTA og deres familiemedlemmer har plikt til opplæring, men har ikke krav på å få opplæringen gratis. Plikten for denne gruppa er 300 timer opplæring, også for dem som fikk sin oppholdstillatelse etter 1. januar 2012.

Personer med opphold etter EØS-/EFTA-regelverket, samt norske og nordiske borgere har verken rett eller plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

At man har gjennomført pliktig opplæring (300 eller 600 timer), er et krav for å få permanent oppholdstillatelse. Personer som søker norsk statsborgerskap må ha gjennomført opplæring som er pliktig etter introduksjonsloven eller dokumentere tilstrekkelige kunnskaper i norsk for å få norsk statsborgerskap.

- [Lov av 4. juli 2003 nr. 80 Om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
- [Ot. prp. nr. 50 \(2003–2004\) Om lov om endringer i introduksjonsloven mv.](#)
- [Innst. O. nr. 18 \(2003–2004\) Innstilling fra kommunalkomiteen om lov om endringer i introduksjonsloven mv.](#)
- [Forskrift 20. april 2005 nr. 341 om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere](#)
- [Forskrift 20. april 2005 nr. 342 om et nasjonalt personregister for introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere \(Nasjonalt introduksjonsregister\)](#)
- [Forskrift 19. april 2012 nr. 358 om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere](#)
- [Prop. 79 L \(2010–2011\) Endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven](#)
- [Innst. 370 L \(2010–2011\)](#)
- [Rundskriv Q-20/2012 Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere \(introduksjonsloven\)](#)
- [Rundskriv Q-35/2011 Iverksetting av rett og plikt til 600 timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere](#)

47.5 Tilsyn med kommunenes gjennomføring av introduksjonsloven

Oppdrag

Oppgaver

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med ordningene i introduksjonsloven, dvs. opplæring i norsk og samfunnskunnskap og introduksjonsordningen. IMDi regionkontorer skal holdes informert om tilsyn i eget fylke.

Resultatkrav

Fylkesmennene skal gjennomføre tilsyn med minst 2 kommuner/bydeler i sitt fylke i 2015. Tilsynsystema bestemmes av IMDi. Tilsynsystema for perioden 2013–2016 er hvorvidt introduksjonsprogrammet er helårig og på full tid.

Rapportering

En kortfattet oppsummering av gjennomførte tilsyn, tilsynsobjekter, tilsynsystema mv. skal inngå i fylkesmannens ordinære årsrapport.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

Lovbestemmelsen om statlig tilsyn og kommunal plikt til internkontroll trådte i kraft 1. september 2012. Det vises til bakgrunnsinformasjon om ordningene i introduksjonsloven, dvs. introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap under resultatområde 47.3 og 47.4.

Tilsyn etter introduksjonsloven kan eventuelt sees i sammenheng med tilsyn etter opplæringsloven.

Resultatområde 48 Fremme likestilling og motvirke diskriminering

Oppdrag

Målsettinger

Som offentlig myndighet skal Fylkesmannen fremme likestilling knyttet bl.a. til kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering på de områder Fylkesmannen har lovpålagt ansvar for. Fylkesmannen skal være en pådriver for at kommunene arbeider aktivt for å fremme likestilling knyttet til ulike diskriminerings-grunnlag i aktuell lovgivning.

Oppgaver

- Informere om lovpålagte plikter i ordinære møter med kommunene.
- Inkludere spørsmål om likestilling ved gjennomføring av tilsyn.
- Gi råd og informasjon til kommuner om hvordan aktivitets- og rapporteringspliktene kan følges opp.
- Være en pådriver for at kommunene integrerer et likestillingsperspektiv i sitt planarbeid.

Resultatkrav

Se til at tiltak som gjennomføres på de politikkområdene fylkesmannen har ansvar for også fremmer likestilling og motvirker diskriminering på ulike grunnlag etter aktuell lovgivning.

Rapportering

Fylkesmannen skal redegjøre i den ordinære årsrapporten om hvordan resultatområdet følges opp. Det skal særlig redegjøres for hvordan Fylkesmannen er en pådriver for at kommunene arbeider aktivt for å fremme likestilling på ulike grunnlag. Videre skal fylkesmannen peke på framtidige utfordringer i eget fylke når det gjelder likestilling og hvordan disse kan møtes.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 525).

Bakgrunnsinformasjon

- [Lov om likestilling mellom kjønnene, § 12](#)
- [Veileder til utredningsinstruksen: Konsekvenser for likestilling. Utredning i forhold til kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisk opprinnelse, religion mv.](#)
- [Prop 88 L \(2012-2013\) Diskrimineringslovgivning](#)
- [Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\), jf. § 48, nr. 5](#)
- [Lov om forbud om diskriminering på bakgrunn av etnisitet, religion og livssyn § 13](#)
- [Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne, § 18](#)
- [Lov om forbud om diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, § 12](#)
- [Arbeidsmiljølovens kap.13](#)
- [Brev av 21.10.2010 fra BLD med informasjon om forventninger til Fylkesmannen når det gjelder resultatområde 48 Likestilling m.m.](#)
- [Mennesker med utviklingshemming skal heller ikke diskrimineres!, informasjons- og utviklingsprogram 2010-2013](#)